

CHYŤTE
HO!

ILUSTRACE:
MATĚJ POSPÍŠIL

ILUSTRACE:
MATEJ POSPÍŠIL

poháčky

Nejkrásnější filmové pohádky

Vyšlo také v tištěné verzi

Objednat můžete na

www.xyz.cz

www.albatrosmedia.cz

x·y·z

NAKLADATELSTVÍ

Kolektiv

Nejkrásnější filmové pohádky – e-kniha

Copyright © Albatros Media a. s., 2018

Všechna práva vyhrazena.

Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována
bez písemného souhlasu majitelů práv.

ALBATROS MEDIA a.s.

Nejkrásnější
filmové
pohádky

Illustrations © Matěj Pospíšil, 2018

Translation Nepravý princ © Jitka Fučíková c/o DILIA, 1985, 2018

© NAKLADATELSTVÍ XYZ, 2018

ISBN tištěné verze 978-80-7597-229-3

ISBN e-knihy 978-80-7597-287-3 (1. zveřejnění, 2018)

Ať si kdo chce co chce říká, pohádky k našemu životu patří. Dřív si je lidé jenom vyprávěli, později si je četli, dneska si mohou vybrat – protože kromě knížek existují také pohádky filmové a ty se dají sledovat v televizi, v kině nebo třeba v počítači. Ale stejně nejkrásnější jsou vyprávěné. Mně a mým sourozencům je vyprávěl táta a dělal to často a rád, protože se při nich sám bavil. Já se při nich také později bavila, když jsem je vyprávěla svým dětem. Trochu jsem si je přizpůsobila, něco jsem přidala z filmů a něco z vyprávění táty. Ostatně, proč ne? Pohádky už toho opravdu hodně pamatují, možná jsou tak staré jako lidstvo samo, a nikdo z nás neví, jak to vlastně bylo doopravdy...

MARIE FORMÁČKOVÁ

O Slunečníku, Měsíčníku a Větrníku

aneb Princ a Večernice

V roce 1845 pohádku o princí Silomilovi a jeho sestrách (jejichž jména neprozradila) sepsala spisovatelka Božena Němcová, v roce 1847 ji vydala v knížce *Národní báchorky a pověsti*. Mnohem později, v roce 1978, natočil na stejný námět režisér Václav Vorlíček film *Princ a Večernice*. Krále hrál Vladimír Menšík, Večernici Libuše Šafránková, prince Vělena Juraj Ďurdiak, Mrakomora Radoslav Brzobohatý, tři princezny – Helenku, Elenku a Lenku Julie Jurištová, Zlata Adamovská a Ivana Andrlová, Větrníka Oldřich Táborský, Měsíčníka Alexej Okuněv, Slunečníka Petr Svoboda.

Král s královnou měli čtyři děti. Syn Velen byl nejstarší, a pak tři dcery. Jak možná víte, králové mívají plno státnických povinností, které je často odvádějí do světa. A na těch cestách je doprovázejí manželky. Na tom se nic nezměnilo ani dnes. A tak královští rodiče museli jednou odcestovat, a i když jejich děti byly už dospělé, stejně o ně měli obavy.

Rodiče Velenovi přikázali, aby, zatímco budou pryč, se staral nejen o zámek, ale aby také dohlížel na své sestry. Věděli, proč to říkají, jejich děti totiž byly stejné jako všechny děti, a když zůstaly bez dozoru, byly jako utržené ze řetězu a pěkně vyváděly.

Princovi se velmi zalíbilo, že si může zahrát na krále, a tak hned dal svým sestrám příkazy:

„Takže, milé slečny, konec radovánek, teď mě budete poslouchat na slovo!“

Ovšem sestry se mu vysmály:

„Na to zapomeň, těšíme se, že si užijeme nějaký čas bez příkazů a povinností!“

Ale princ nechtěl ustoupit a sestrám pohrozil, že když ho nebudou respektovat jako hlavu rodiny a vlastně i dočasnou hlavu státu, tak je zamkne do jejich pokojů a uloží jim domácí vězení.

Sestry to považovaly za výborný vtip, rozesmály se a rozeběhly se každá na jinou stranu a na svého bratra jedna přes druhou volaly:

JSEM PRUŽNÝ
JAKO TYGR
A BYSTRÝ
JAKO RYS!

Princ
Vilen

„To by sis nás musel nejdřív chytit!“

Princ se o to opravdu snažil, nejdřív vyběhl za jednou sestrou, pak za druhou, nakonec za třetí. Ovšem nedohonil žádnou, a ještě se tím běháním pěkně unavil. Večer byl úplně schvácený, a sotva se setmělo, šel si lehnout. Tak vyčerpaný už dlouho nebyl, a navíc měl vztek, že se vůbec nedostal k státnickým povinnostem, které měl vykonávat za svého otce.

„Tři ženské na krku, to je opravdu hodně. Rád ti pomohu a s tou nejstarší se ožením,“ ozvalo se náhle z otevřeného okna.

Princ se lekl, ale zaposlouchal se.

„A kdo jsi?“

„Jsem Slunečník, král Slunce, a tvoje nejstarší sestra by se se mnou měla velice dobře a už se mi dlouho líbí,“ řekl mladý muž v elegantním zlatém plášti, který se přehoupl přes okenní parapet do princova pokoje.

„Myslíš, že tě bude chtít?“ zaváhal princ Velen, protože moc dobře věděl, že jeho sestry se hned tak s něčím nespokojí.

Ale byl mužem činu, a tak se hned za sestrou vypravil a přivedl ji. Ani se jí na nic nemusel ptát. Jeho sestra byla návštěvníkem naprosto okouzlená, a když ji požádal o ruku, přikývla ještě dřív, než stačil otázku dokončit.

Ráno princ všechno vyprávěl zbylým dvěma sestrám a měl velké výčitky svědomí, když začaly usedavě plakat. Celý den pak přemýšlel, jestli se neunáhlil, když poslal sestru neznámo kam a s někým, koho viděl poprvé v životě. Ale večer se poněkud uklidnil, když za ním přišla prostřední sestra a nenápadně mu pošeptala:

„Jestli k tobě zase přijde nějaký ženich, tak na mě nezapomeň!“

Princ se musel v duchu smát. Taková je tedy pravda! Jeho sestry svoji nejstarší nelitovaly, ony jí tak trochu záviděly!

Když pak večer přišel do svého pokoje, někdo zaklepal na okno, dřív než za sebou stačil zavřít dveře. Rychle běžel okno otevřít a musel uznat, že ten chlapík celý ve stříbrném je snad ještě hezčí, než byl ten včerejší.

„Jsem Měsíčník, král Měsíce,“ představil se návštěvník, „a rád bych se oženil s tvou prostřední sestrou.“

Princ zbytečně neváhal, pro sestru hned doběhl a situace se opakovala. Jiskra mezi nimi okamžitě přeskočila a do temné noci odcházel velmi šťastný pár.

Nejmladší princezna už se ráno ani nenamáhala předstírat smutek. Okamžitě na bratra spustila:

„Teď jenom doufám, že budu mít stejné štěstí jako sestry a taky pro mne přijde pěkný ženich.“

I princ doufal, protože si nedovedl představit, jak by se sestrou vyšel, kdyby ona jediná zůstala doma.

A jak se ukázalo, ani třetí nastávající švagr ho nenechal dlouho čekat. Jen co princ vešel do svého pokoje, už se dožadovat vstupu rozevlátý usměvavý mladý muž s bohatou hřívou vlasů:

„Jsem Větrník, král všech větrů, a rád bych se oženil s tvou nejmladší sestrou.“

Princ okamžitě běžel pro poslední sestru a ta do jeho pokoje nedočkavě utíkala. I jí se ženich moc líbil a okamžitě mu skočila do náruče. Větrník ji popadl a hned se oba začali s princem loučit.

Tu noc princ Velen spal, jako když ho do vody hodí. Měl dobrý pocit, že se o sestry postaral, jak nejlépe mohl. Ovšem ráno, když se vrátili královští rodiče z cest, velmi se na svého syna zlobili, když jim

vyprávěl, co se během jejich nepřítomnosti stalo. Hlavně otec král křičel, že takhle si své zastupování nepředstavoval. Když jim ale princ své tři švagry vylíčil, poněkud se uklidnili, protože je znali, a museli uznat, že lepší ženichy by pro dcery těžko sháněli.

Život se vrátil do původních kolejí, král vládl, královna se starala o chod zámku a princ Velen se především nudil. Sestry mu scházely, až se tomu sám divil, protože očekával, že mu bez jejich věčného chichotání a pošťuchování bude líp. Nakonec se rozhodl, že je půjde navštívit, a hned to šel oznámit rodičům. Ti nic nenamítali, protože i je zajímalo, jak se jejich dcerám vede. A upřímně řečeno, nebyl to jediný důvod princova rozhodnutí. Najednou totiž dospěl k názoru, že je ostuda, když on, nejstarší ze všech sourozenců, zůstal sám a nevěsta široko daleko žádná. Tak si řekl, že si ve světě nějakou najde.

Nikdy by si nepomyslel, že cesta do světa je tak krkolomná. Jezdil křížem krážem a byl z toho celý rozlámaný. A to nechodil pěšky, ale seděl na svém věrném koni. Ale zkuste si kodrcat se v sedle den za dnem, týden za týdnem...

Až po více než měsíci dorazil do neznámé krajiny a na kopci na obzoru uviděl vznešený zámek. Pobídl koně a zamířil rovnou k němu. Před zámkem na louce zůstal stát jako opařený. Ta louka byla posetá lidskými těly.

„Tady musel být pěkný masakr!“ řekl si a trochu se mu ulevilo, když uviděl u zámecké brány živého člověka – bělovlasého stařečka, který ho celou dobu se zájmem pozoroval.

„Chlapče, vidím na tobě, že chceš do zámku. Ale já tě varuji, nevíš, co tě tam čeká...“ řekl mu stařeček na uvítanou a princova zvědavost jenom vzrostla.

„A co mě tam čeká? Vy to víte?“ zeptal se.

„Zámek patří krásné princezně,“ nenechal se pobízet k vyprávění stařeček. „Každý se do ní okamžitě zamiluje a chce si ji vzít za ženu. Jenomže ona prohlásila, že se vdá pouze za toho, kdo nad ní zvítězí. Ač je štíhlá jako proutek, sílu má jako lvice a dokázala zvítězit i nad celým vojskem. Jen se podívej na tu spoušť tady na té louce,“ rozpráhl se stařeček. „To sem přitáhl se svou armádou mocný král, který byl přesvědčený, že jeho skvěle vyzbrojené vojsko je neporazitelné. Jak vidíš, neměl pravdu. Nezbyl ani jeden muž...“

Princ se však nezalekl, naopak. Dostal neodolatelnou chuť tuhle zvláštní princeznu poznat. Seskočil z koně, podal uzdu stařečkovi a zamířil rovnou do zámku. Stařeček se ani nesnažil ho zadržet, byl už dost zkušený, aby poznal, kdy jsou všechna slova marná.

Hned jak za princem zapadla těžká zámecká vrata, bylo mu divné, jak je zámek liduprázdný, jaké tísnivé ticho naplňuje jeho obrovské prostory. To u nich doma to bylo docela jiné, zámek byl plný života, pobíhání, hlasů i smíchu. Tady se ozývaly jenom jeho kroky. Princovi připadalo, že znějí jako rány na buben, tak se v rozlehlých zámeckých chodbách rozléhaly. Snažil se našlapovat tiše a stejně tiše otevřel dveře vedoucí do prostorné vstupní haly. I ta byla bez života. I když... ne tak docela.

Prince okamžitě upoutal velký meč zavěšený na zdi, který se tak zvláště chvěl, jako by chtěl vyskočit z pochvy. Princ nikdy nic takového neviděl, a tak meč z pochvy vyndal a strčil tam svůj. Chtěl tomu přijít na kloub, zajímalo ho, jestli se i jeho meč bude chovat tak divně. Ale vtom vešla do haly krásná princezna a upřela na nezvaného hosta přísný pohled. Princ jí byl naprosto okouzlen, ale ona se strašlivě rozčílila. Vrhla se ke stěně, popadla meč a vůbec si nevšimla, že to není ten její:

„Co tady děláš? A jak ses opovážil přijít sem bez pozvání!“ osopila se na prince a namířila na něho svůj meč.

„A to mě chceš za tak malé provinění zabít?“ zeptal se jí princ.

„Nechci tě zabít, chci s tebou bojovat! Když zvítězíš, splním každé tvoje přání. Když však prohraješ, přijdeš o život,“ odpověděla princezna, a tak princ nezbyvalo nic jiného než také tasit. Sotva se jejich meče zkrížily, stalo se něco nečekaného – princeznin meč se rozlomil v půli a vypadl jí z ruky.

„Jak je to možné?“ vykřikla překvapeně, ale hned sklonila hlavu a tiše princovi pověděla: „Prohrála jsem a splním, co jsem slíbila. Jsem tvým vězněm.“

Princ k ní přistoupil a vzal ji za ruku: „Je to přesně naopak. Já jsem tvým vězněm a rád budu plnit tvoje přání. Jen jediné bych splnil nerad – kdybys mě nechtěla a poslala mě pryč.“

Teprve teď se princezna na svého hosta pořádně podívala a samotnou ji překvapilo, do jakých rozpaků upadla. Ten mladý muž byl velmi pohledný a ona měla pocit, že je jí tak blízký, že by se s ním nerada loučila, a tak mu bez okolků řekla:

„Vždycky jsem snila o muži, který by byl silný a chytrý. A ty přesně takový jsi, protože jinak bys nade mnou nemohl zvítězit. Vezmu si tě ráda...“

Princovi se štěstím zatočila hlava. Krásnou princeznu, které z očí vyprchala všechna zlost, objal a políbil. Princezna jeho objetí i polibek opětovala, ale po chvíli od něho poodstoupila:

„Nezlob se, musím teď odejít a moc tě prosím, neptej se mě na nic. Budu pryč jenom sedm dnů, a až se vrátím, uspořádáme krásnou svatbu!“

Pak podala princovi svazek klíčů:

„Tady jsou klíče od všech zámeckých pokojů, všechno si prohlédni, jenom komoru ve sklepení, od které je tenhle zlatý klíč, neotvírej. To by nám přineslo neštěstí!“

Princ jí to slíbil a řekl si, že sedm dnů není tak dlouhá doba, aby to nevydržel. Navíc byl na zámek zvědavý. Ještě jednou se s krásnou princeznou objal a pak už jí mohl jenom zamávat.

S ulehčením vzápětí zjistil, že zámek není tak liduprázdný, jak se zprvu zdálo. V kuchyni našel kuchaře, v pokojích služebné, takže měl co jíst a měl se o něho kdo postarat. Zámek se mu moc líbil, prošel ho celý křížem krážem, nadšený byl i ze zámeckých zahrad. Ale ať šel kamkoliv, vždycky ho přitáhla komora ve sklepení. Jako by v sobě měla magnet. Nechtěl ji otevřít, ale mužská ješitnost mu začala našeptávat, že jeho budoucí žena by před ním přece neměla mít žádné tajnosti, a tak v jednom okamžiku sáhl po zlatém klíči – a komoru odemkl.

Pořádně se lekl, když uviděl vysokého ramenatého muže přikovaného silnými řetězy ke zdi.

„Kdo jste?“ zeptal se ho přiškrceným hlasem.

„Jsem král a kdysi jsem se o princeznu ucházel. Ona ale mé vojsko pobila a mě tady uvěznila. Prosím, pomoz mi,“ upřel neznámý vězeň na prince Vlena prosebně oči.

„To nemohu bez princeznina svolení udělat,“ zaváhal princ.

„Tak mi jenom uvolni okovy, mám je zařezané v rukou do krve,“ požádal ho muž.

To princovi přišlo celkem neškodné, a tak mu okovy trochu uvolnil. Jenomže sotva to udělal, vězeň ihned zmizel! Princ se rozhlížel na všechny strany, ale nikde nikdo. Ten člověk se vypařil jako pára nad hrncem!

Princ zpanikařil. Rychle dveře komory zabouchl a vrátil se do zámku. Celé dny prochodil po chodbách a přemýšlel, jak tohle jeho selhání přijme jeho nastávající. Jenomže týden uplynul a ona se neobjevila. Neobjevila se ani další týden. Princovi bylo jasné, že všechno pokazil a je na něm, aby se pokusil o nápravu. Ale kam jít, když vůbec nemá tušení, kam jeho láska zmizela?

Vzpomněl si na své švagry a rozhodl se, že je požádá o pomoc. Jsou mocní, mají přehled o tom, co se děje na celém světě. Ti mu určitě pomohou. Vyzvedl si u bělovlasého stařečka koně a vydal se nejdřív směrem ke Slunci.

Sluneční palác mu okamžitě otevřel vrata a v ústrety mu vyběhla nejstarší sestra. Byla šťastná, že bratra vidí, a bylo na ní vidět, jak jí manželství svědčí. Vzápětí se dostavil i její manžel Slunečník. I on byl potěšen, že mají tak milou návštěvu. Skleslý princ však neměl na zábavu ani pomyšlení. Posadil se a vylíčil jim své trápení.

Slunečník by mu moc rád pomohl, ale neměl ani tušení, kde by se mohla krásná princova nevěsta skrývat, a napadlo ho, že by o tom mohl něco vědět Měsíčník. „Já pozoruji svět jenom ve dne, kdežto bratr ví o všem, co se děje v noci, on ti určitě poradí,“ řekl Slunečník a odnesl švagra na zlatých perutích do stříbrného zámku svého bratra. Na rozloučenou mu dal zlatou hůlku:

„Když budeš potřebovat mou pomoc, zastrč hůlku do země!“

V zámku Měsíčníka také měli z návštěvy velkou radost. Prostřední sestra bratra objímala, švagr mu radostně stiskl ruku. Ale ani u nich se princ nehodlal zdržet, úzkost mu svírala srdce a velice se o svou lásku bál.

Ovšem ani Měsíčník mu neporadil a moc ho to mrzelo:

„Víš, nedostanu se všude. Ale můj bratr Větrník je ten pravý, kdo by ti mohl pomoci – kam já nedohlédnu, tam on dofoukne, ten se dostane do každé škvíry.“ A hned dopravil prince na stříbrném oblaku k Větrníkovu paláci. Na rozloučenou mu podal stříbrný bič:

„Až budeš potřebovat moji pomoc, švihni bičem!“

Také nejmladší sestra měla z návštěvy bratra ohromnou radost a stejně potěšen byl i její rozevlátý manžel. Jak se nakonec ukázalo, Měsíčník měl pravdu, protože Větrník skutečně o princezně věděl:

„Má ji ve své moci čaroděj. To byl ten vězeň, kterému jsi uvolnil pouta...“ řekl Větrník s výčitkou v hlase. Pak princovi vysvětlil, že čaroděj princeznu po dobrém ze zajetí nepustí, protože už dlouho touží po tom, aby se stala jeho ženou.

„Porad' mi, švagře, jak ji mohu vysvobodit?“ naříkal nešťastný princ.

„To je opravdu těžká věc, protože čaroděj má ohnivého koně, který umí létat a každého okamžitě dostihne. Musel bys mít koně ještě rychlejšího.“

„A existuje takový?“ vyptával se princ.

„Ano, jenomže to není jen tak. Má ho čarodějnice, která je snad ještě horší než čaroděj. Ta už spoustu lidí připravila o život. Ale kdyby ses k ní přihlásil do služby, pak by tady určitá naděje byla, ona totiž zrovna někoho shání.“ Větrník mu poradil, aby si jejího koně přál jako odměnu za svou službu a aby se nenechal zmýlit jeho vzhledem. Pak Větrník připravil větrné spřežení a dopravil svého švagra do temného údolí mezi vysokými skalami. Na rozloučenou mu podal prut:

„Zapíchni ho do země, až mě budeš potřebovat!“

Princ se stezkou mezi skalisky dostal k černému hradu, který vypadal velmi neutěšeně. Nikde ani travička, natož kytička. Žádné stromy tam nerostly, jedinou ozdobou byly lidské lebky nasazené na kůlech plotu. Princ se otrásl hrůzou, ale to netušil, že samotná čarodějnice bude ještě příšernější. Skoro se na ni nedalo koukat – nos měla dlouhý a tenký, oči vypoulené, zuby vyceněné a vlasy rozčuchané. Přesto ze sebe dokázal vysoukat přání, že by k ní rád nastoupil do služby a že by si pak místo mzdy přál jejího koně. Čarodějnice mu sdělila, že služba u ní trvá tři dny a tři noci a dostane tři úkoly. Když je nesplní, stane se další lebkou na kůlu v plotě.

První den dostal princ na starost dvanáct divokých koní, které musel vypustit ze stáje do ohrady a celý den je tam hlídat. Jenomže je neuhlídal ani minutu. Koně okamžitě vyrazili do všech světových stran, přeskočit ohradu byla pro ně hračka. Marně je princ volal, marně na ně čekal.

Když už ho přepadalo zoufalství, vzpomněl si na zlatou hůlku od švagra Slunečníka.

Okamžitě ji zabodl do země a v tu ránu začalo Slunce tak pálit, že všechno živé se schovávalo do chladivého stínu.

I koně přiběhli k ohradě, protože tam bylo příjemně.

V tu chvíli se vyštrachala ze zámku čarodějnice a oči jí málem vypadly z důlků, když viděla své divoké koně pěkně v houfu jako beránky.

Druhý den čarodějnice přišla s ještě obtížnějším úkolem. Dala princovi za úkol hlídat dvanáct kobyl s železnými kopyty, které byly ještě divočejší než hřebci ze včerejška.

Situace se opakovala, také kobyly se okamžitě rozeběhly a zbyl po nich jenom prach na obzoru.

Tentokrát už si princ tolik nezoufal, na prut od Větrníka si vzpomněl okamžitě. Vždyť i ty kobyly byly rychlé jako vítr. A tak před večerem prut do země zapíchl a skvělý švagr Větrník rozpoutal takovou vichřici, že kobyly byly zpátky v ohradě.

Čarodějnice nad tím jenom zakroutila nevěřicně hlavou a pátravě si prince prohlížela.

Třetí úkol byl opravdu vydařený.

Čarodějnice princovi přikázala podojit dvanáct divokých krav s železnými rohy a připravit pro ni z jejich mléka koupel.

Tentokrát princ neztratil hlavu ani na chvíli. Hned vzal do ruky stříbrný bičik od Měsíčníka, každou krávu jím švihl a pak ji bez problémů podojil. Věděl totiž předem, co ho čeká a jak se má chovat. V noci ho totiž švagr Měsíčník navštívil a na všechno ho připravil. Také na to, že se bude muset v mléce vykoupat, ale nemusí se toho bát, i když mléko bude vroucí. „Tvoji švagři tě ochrání,“ ujistil ho Měsíčník.

A tak se nepolekal, když všechny úkoly splnil a čarodějnice mu přikázala, aby do vařícího mléka skočil. Ale než to udělal, požádal čarodějnici, aby přivedla koně, kterého mu slíbila za odměnu.

Když ošklivý a špinavý koník stále vedle koupele, klidně se do mléka ponořil. Těsně předtím se totiž vroucí lázní prohnal studený vítr, který mléko ochladil, takže se princovi vůbec nic nestalo. Naopak, vynořil se svěží a čarodějnice měla dojem, že mnohem hezčí a mladší, než byl dřív. Marnivost ji přepadla natolik, že také zatoužila být hezčí, a okamžitě do mléka skočila.

Jenomže Slunce se do lázně opřelo tak, že mléko vmžiku začalo vřít a čarodějnice se v něm uvařila.

Princ na nic nečekal, vyšvihl se na koníka a ujížděl pryč.

U nejbližšího rybníka seskočil a zavedl koně do vody. Jak ten prokoukl, to si nikdo nedovede představit. Srst měl jako samet, jeho hřívá byla stříbřitě lesklá, nohy jako struny a na nich zlaté podkovy.

„Ty jsi ale fešák,“ užasl princ a divil se ještě víc, když na koně nasedl. Dal se do takového trysku, až se princovi tajil dech, a než se stačil vzpamatovat, stáli u pochmurného hradu.

Princ hned věděl, koho najde vevnitř, a utíkal do sklepení. Tam našel svou krásnou princeznu s okovy na ruce. Okamžitě tasil meč, okovy přetl a svou milou pevně objal. Ta ale byla celá vyděšená:

„Raději uteč, nebo přijdeš o život!“

Princ se ani trochu nebál. A tak svou milou popadl a utíkali spolu k jeho krásnému koni. Sotva na něho nasedli, objevil se na nádvoří čaroděj, vzteky bez sebe. Rychle taky naskočil na ohnivého koně a těšil se, jak ty dva ztrestá, až je dohoní. Jenomže oni se mu stále víc a víc vzdalovali, ať pobízel svého oře, jak chtěl. Navíc začalo nesnesitelně pálit slunce a do toho zadul vítr tak silně, že čaroděje i s koněm povalil na nádvoří hradu. Byl celý pomlácený a napůl mrtvý.

Princ s princeznou se dostali do svého zámku bez problémů, se všemi se přivítali a hned druhý den se vypravili za princovými rodiči.

Tam se okamžitě začala chystat slavná svatba, která se opravdu vydařila. Princezna byla v bílých krajkových šatech nádherná a slušelo to i všem třem princovým sestrám, které si samozřejmě svatbu nenechaly ujít.

Přijely na ni i se svými manžely a královští rodiče byli šťastni, když viděli všechny své potomky pěkně pohromadě. A byli ještě šťastnější, když se kolem nich začala batolit vnoučata. Bylo jich opravdu hodně, protože kde se daří lásce, tam se rodí i hodně dětí.

A víte, co ty děti nejvíc bavilo? Hrát si se zázračným koněm, který je tu vyvezl na návštěvu k Měsíčníkům, tu k Slunečníkům a tu k Větrníkům...

Sůl nad zlato

aneb Byl jednou jeden král

Na motivy pohádky Boženy Němcové *Sůl nad zlato*, která vyšla v roce 1847 v knížce *Národní báchorky a pověsti*, natočil v roce 1954 režisér Bořivoj Zeman film *Byl jednou jeden král*. Krále hrál Jan Werich, komořího Atakdále Vlasta Burian, princeznu Drahomíru Irena Kačírková, princeznu Zpěvanku Stella Májová, princeznu Marušku Milena Dvorská, kuchaře František Černý, prince Chrabrého Lubomír Lipský, prince Chytrého Miloš Kopecký, prince Krásného Miroslav Horníček, stařenku Terezie Brzková, zahradníka Zdeněk Dítě, dudáka Josef Pehr, rybáře Vladimír Ráž, vdovu Marie Glázrová...

Jeden král měl tři dcery, všechny byly půvabné a hodné, všechny měl moc rád. Když mu hlava docela zešedivěla, začal přemýšlet, která z nich se stane jeho následovnicí, ale ať přemýšlel sebevíc, nemohl se pro žádnou rozhodnout. Jeho věrný a důvtipný sluha mu poradil, že královnou by se měla stát ta, která ho nejvíc miluje. Tahle myšlenka se králi zalíbila, a tak dal hned pro dcery poslat.

„Dcery moje, nevím, kolik života mi ještě zbývá, a rád bych měl ve svých věcech pořádek. Proto bych chtěl už dnes rozhodnout, která z vás usedne po mně na královský trůn. Tak mi každá řekněte, jak svého otce milujete.“

Nejstarší Drahomíra se na krále usmála a on si pomyslel, jak je krásná a jak jí to sluší. Uměla se totiž vybraně oblékat, česat a zdobit, v otázkách módy a elegance nad ní v království nebylo.

„Mám vás raději než zlato a drahé kamení dohromady,“ odpověděla Drahomíra a krále taková odpověď uspokojila. Věděl totiž o své dceři, že šperky zbožňuje, vyzná se v nich a jsou jí nade vše.

„Já vás mám, tatínku, také ráda jako zlato,“ řekla mu prostřední Zpěvanka, usměvavá, veselá, která se s písničkou už probouzela. Když král zvedl udiveně obočí, rychle dodala: „Ale jako zlato v hrdle.“

I tahle odpověď krále uspokojila, protože zpívání jeho Zpěvanku provázelo snad od narození a zpěv milovala. Takže se spokojeně obrátil na Marušku.

„Já vás mám ráda jako sůl,“ řekla jeho nejmladší a král měl pocit, že se přeslechl.

„Jak že mě máš ráda?“ zeptal se znovu a lehce podrážděně.

„Jako sůl,“ zopakovala mu dcera vzorně nahlas a král zbledl vzteky. Nevěděl, jestli se mu dcera vysmívá nebo jím pohrdá, nebo ho snad vůbec nemá ráda? Ale každý z těchto důvodů mu připadal tak strašný, že dceru ze zámku ihned vyhnal.

„Jdi mi z očí a vrať se, teprve až sůl bude vzácnější než zlato a drahé kamení!“ křičel za ní a pak si musel sednout na trůn, protože se mu slabostí podlomila kolena.

Maruška, která vždycky tatínka na slovo poslechla, se rozplakala. Bylo jí líto, že její slova nepochopil, že si neuvědomil, jak je sůl vzácná, a že bez ní by se lidem špatně žilo. Ale král už jí nedal žádnou možnost, aby se obhájila. A tak se otočila a šla. Ani nevěděla kam. Zamířila do lesa a bylo jí tak těžko, že by byla nejradši usnula a už se nikdy neprobudila.

Vtom jí ale cestu zastoupila babka kořenářka, milá usměvavá stařenka, která ji pohladila, vzala ji za ruku a odvedla do svého malého domku na pasece. Tam Marušku zvolna smutek opouštěl. Stařenka ji ubytovala v malé, ale moc hezky zařízené komůrce a ona se celé dny nezastavila. Naučila ji tkát plátno, péct nadýchané buchty s lesními jahodami a borůvkami, vařit hustou houbovou polévku z vlastnoručně nasbíraných hřibů, sbírat a sušit bylinky proti všem nemocím. Prát chodila Maruška k lesnímu rybníčku, kde se často potkávala s mladým rybářem, s nímž si měla vždycky co povídat.

V zámku šel zatím život dřívějším tempem, jen Maruška králi scházela čím dál víc. Žádná jiná z jeho dcer mu neuměla tak dobře poradit, když nevěděl, co s vládnutím, ani jedna mu nedokázala tak pěkně

natřást polštáře před spaním, takže král měl velké problémy s usínáním.

„Ale nebudu na ni vzpomínat!“ okřikl král sám sebe, a aby všem dokázal, jak nicotná sůl je, vydal hned druhý den rozkaz, aby všechna sůl v království byla vysypána do řeky, že se bude žít bez ní. Každé osolení polévky mu totiž Marušku připomnělo a píchlo ho přitom u srdce.

Tak se začalo na zámku vařit bez soli. Nikomu nechutnalo, sloužící odnášeli ze stolů netknuté talíře a hosté se zvedali se zpívajícími žaludky.

Král proto vydal kuchaři rozkaz, aby podával výhradně sladká jídla, jenomže všech těch dortů, lívanců, nákypů, pudinků, šlehaček, zmrzlin, čokolád, lízátek, bonbónů a kremrolí měli po chvíli všichni také plné zuby.

Princezny byly bledé, Zpěvance se už ani nechtělo zpívat, Drahozíru přestaly bavit nádherné šaty i všechny šperky. Dokonce ani neměly radost, když k nim do zámku přišli tři princové žádat o jejich ruku. Jeden byl krásný, druhý chrabrý a třetí chytrý, přesto k nim byly lhostejné. V noci se jim zdálo o slaných pečínkách a klobásách, všechno bohatství by daly za krajíc osoleného chleba.

Stejně jako princezny na tom byli v zámku a v celém království všichni. Nikdo neměl radost ze života, protože už se dávno s chutí nenajedl. Všem bylo nad slunce jasné, že bez soli se žít nedá, jen král stále tvrdošíjně trval na tom, že sůl nikdo nepotřebuje a je to ta nejobyčejnější věc na světě. Ale nakonec kapituloval i on a dal naložit na vůz spoustu zlata a drahého kamení a vyslal tři nápadníky do světa, aby sůl přivezli. Ti nemohli uvěřit svému štěstí, jak lacino přišli k takovému bohatství, ani se nerozloučili a utíkali i s vrchovatě naloženým

Babka

TO JE HEZKY
VELIKÉ, TO VAŠE
KRA'LOVSTVÍ..

kořenářka

vozem pryč. To dá rozum, že se žádnou sůl kupovat nechystali. Proč taky, vždyť oni jí doma měli dost a dost.

V lesní chaloupce nastalo loučení. Babička vyprávěla Marušce o dopuštění, které nastalo v jejich neslaném a nešťastném království, a ta se hned začala chystat domů.

„Bylo mi s tebou, Maruško, moc dobře, řekni, co by sis přála na památku?“ zeptala se babička.

„Vůbec nic, jenom trochu soli, aby si doma všichni mohli chleba osolit.“

Babička jí tedy dala sůl, ale také zvláštní proutek:

„Jdi po větru, a až přejdeš tři doliny a tři vrchy, šlehni proutkem o zem. Ta se otevře, ty vejdi dovnitř a tam najdeš svoje věno.“

Maruška ještě jednou babičku objala a utíkala domů. Zastavila se až v zámku, kde hned hledala svého tatínka. Ani ho nemohla poznat, jak zestárnul a zhubnul. Měl z návratu dcery velikou radost, a když mu dala svůj dárek, vyhrkly mu dokonce slzy radosti. Hned dal sůl kuchaři a nechal připravit hostinu. A na té si konečně všichni pochutnali.

„Maruško, přej si, co chceš, každé přání ti splním,“ řekl po dobrém jídle král své nejmladší. Ta se ale jenom usmála:

„Pro mne bude, tatínku, největší odměnou, když mě budeš mít rád jako sůl.“

Ted' už král její slova dobře chápal a ani se nemusel dál omlouvat, jeho oči říkaly vše.

Po obědě Maruška opustila zámek a vykročila po větru. Udělala všechno přesně podle babiččinych rad, přešla tři doliny a tři vrchy a pak šlehla proutkem o zem. Země se roze-
stoupila, Maruška vešla dovnitř a uviděla

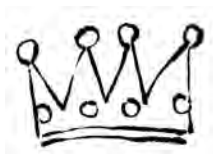

nádhernou krajinu. Všechno bylo bílé, třpytivé, jako ze sněhu a ledu. Když Maruška přišla blíž, viděla, že všechna ta krása kolem je ze soli. Vyšla zase ven a země zůstala otevřená. Nikdy už se nezavřela, a tak bylo dost soli pro všechny.

Král chtěl předat své nejmladší dceři žezlo, ale ta odmítla.

„Máte, tatínku, ještě dost sil, kralujte sám. My si chceme se sestrami ještě užívat rodinné štěstí.“

A tak se zanedlouho konaly na zámku tři svatby. Maruška si brala mladého rybáře, Zpěvanka zámeckého dudáka a Drahomíra zahradníka. Ani král ale nezůstal jako kůl v plotě. Za chvíli se ženil také – jeho vyvolenou se stala vdova Marjánka, po které už dlouho pokukoval.

O Šípkové Růžence

aneb Jak se budí princezny

Pohádka *O Šípkové Růžence* vyšla v roce 1847 v knížce *Národní báchorky a pověsti*, kterou napsala spisovatelka Božena Němcová. V roce 1977 podle ní natočil režisér Václav Vorlíček film *Jak se budí princezny*. Krále Dalimila hrál Jiří Sovák, jeho ženu Elišku Milena Dvorská, Růženku Marie Horáková, dva prince z Půlnočního království Jan Hrušínský a Jan Kraus, jejich královské rodiče Stella Zázvorková a Oldřich Velen, zlou Melánii Libuše Švormová a sluhu Matěje Vladimír Menšík.

Kreslená filmová pohádka *O Šípkové Růžence* vznikla v Americe v roce 1959 ve studiu Walta Disneye.